

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak: Egész évre 10 frt., félévre 5 frt., negyedévre 2 frt 50 kr., egy óra 1 frt.

Megjelenik mindennap, vasárnap kivételével.

A szerkesztésért felelős
Kutasi Imre
kiadó s laptulajdonos

Szerkesztőség Nagy-Várud-utca 2087. sz. Gáll-ház (emelet)
Kiadóhivatal Nagy-Várud-utca 2087. sz. Gáll-ház (földszint)
Hirdetések a legmérsékeltőbb árszámítás mellett vétetnek fel
Egyes szám 4 kr.

J'accuse . . .

Debreczen, január 4.

(—s.) Zola a nagy francia, mikor egy uralkodó klikk az egész francia nemzetet bélyegezte meg a Dreyfus perben tanusított magatartásával, vádlevelet írt, melynek minden szakaszánál ez volt a bekezdése: j'accuse — vádoló.

Ha most a magyar nemzet az igazi komoly, az alkotmányért, a rendért, a renoméért aggódó magyar nemzet, s nem az melyet az ellenzék a szocialista népgyűlésekre csődít kevés számmal, — mint egy ember ragadhatná kezébe a tollat, akkor kiáltványának szintén nem lehetne más a tartalma, címe és minden bekezdése, mint ez a szó: j'accuse — vádoló.

Vádolom — az ellenzék, mely magáról megfélemlítve visszaélve mandátumaival személyes, kicsinyes, szegyenletes okokból egyenesen a magyar alkotmány ellen tört, azon ejtett olyan sérelmet, melyet kérdés, hogy a hazafias kormány és többség képes lesz-e valahogy orvosolni?

Vádolom az ellenzék összeségét, de vádoló különösen az egyeseket, mert nem az ellenzéki elvekért, de az egyesek érdekei, magánboszúja, irigysége és hatalomvágyáért lett a gyalázatos mozgalom megindítva és folytatva.

Nem politikai pártok küzdöttek a kormány és pártja ellen, de egyes emberek, kik válogatás nélkül csoportba verődtek s össze rakták privát érdekeiket, szenny

magán boszúikat, sérelmeiket, hogy azokból vádakat faragva csapszékbe illő módon és fegyverekkel küzdjenek nem valami elv győzelméért, de az idő elfecsérlését czélozva, melyre csak az alkotmányos rendnek volt szüksége s melyért csak az alkotmányt érheti kár.

Vádolom különösen a magukról megfélemlített emberek fő kolomposait, kik feltűnési vágyból, cinizmusból, sértett ambícióból és jellem gyengeségből odaadták magukat czégerül ily piszkos és bűnös vállalkozáshoz.

Vádolom Apponyi Albert grófot, kit a miniszterelnöki polczra való vágyakozás annyira elvakított, hogy megfélemlítve arról a politikai korrektségről, mely őt különben jellemezte, s mely elengedhetlen feltétele a kormány képességnek, teljesen összeadta és azonosította magát a Polonyiakkal, Kubikkal és Rakovszkyakkal és azzal a parlamenti lázadással, mely kiinduló pontjában jogtalan, harcmodorában szegyenletes és megbélyegző, következményeiben pedig alkotmány ellenes.

Vádolom a mért e szenny obstrukciós áramlat közepette nem tudta megőrizni legalább saját személyének politikai szelplőtelenségét, hogy az az ellenzéken némi garanciát nyújtson a nemzetnek a jövőre nézve, s hogy már arra sem áttal vállalkozni, hogy Horánszky leleplezett hazudozásait és lovagiatlan magaviseletét s bezudsten rágalmozásait hiu kísérletekkel mentegetni egyezkedjék.

Vádolom — azaz nem, halottakat nem lehet vádolni, Horánszky pedig politikai és erkölcsi halott — róla tehát nil — bene nélkül.

Vádolom az ugynevezett disszidenseket, kik mint a patkányok menekültek a hajóról, melyről azt képzelték, hogy süllyed, kik erkölcsi súlyt akartak kölcsönözni az erkölcstelen küzdelemnek, mintha bizony a patkányok felemelhetnének valamit!?

Vádolom őket, mert férfiatlanul akkor hagyták el a vezért és a zásztót, mikor a legnehezebb pillanatok voltak s akkor paktáltak az ellenséggel, mikor az a magyar alkotmány ellen tört nyíltan és lelki ismeretlenül.

Vádolom őket, mert szemforgató hazug álnoksággal az alkotmány védőiként szeretnék feltüntetni magukat, holott tudhatnák, hogy az alkotmány védelme abban van, szembeszállani az alkotmány rontó kisebbséggel és keményen kitartani azzal a párttal, mely egyedül hivatott védője ma a magyar alkotmánynak az alkotmányos királlyal egyetemben.

Vádolom végül a legsúlyosabb vádlottat a párttűtő elnököt Szilágyi Dezsőt, ki az elnöki székből nagyra nevelte az obstrukciót, bizonyosan nem tehetetlenségből, de árulásból, ki átkos romboló és szétrobbantó erejét megpróbálta érvényesíteni a szabadelvűpárt tömör szikláján is s nem az ő érdeme, ha az csak oly gyengén sikerült neki.

A DEBRECZENI HIRLAP TÁRCZÁJA

Tis the lest rose of summer..

— Thomas Moore. —

*A nyárnak legutolsó
Rózsája ott virul,
Már minden társa hervad
És szirmuk földre hull;
Nincs egy rokon virága,
Egy bimbó sem közel,
És mintha sóhaj volna
Az illat, mit lehel.*

*Nem nézhetlek, magádban
Tar bokron mint epedsz,
Minden testvéred alszik,
Most már te is mehatsz!
Széthullott szirmaidból
Im' ágyad itt, a hol
Elhervadt társaidal
Nyugodtan alhatol.*

*Ha majd a nap lenyugszik
Szerelmem szép egén,
S hanyatlik a barátság —
Oh így haljak meg én:*

*Ha minden hű sziv elhagy,
S mi drága elrepül,
Kinek lehetne kedve
Itt élni egyedül . . .*

Zoltán Vilmos.

Isten fixesse!

Darabos Gerzson uram portája a legtisztább, legrendezettebb volt a faluban. A gazdája ugyan csak aféle „paraszt” volt, de a javából.

Már apja is — Isten nyugosztalja szegényt — szorgalmasan gazdálkodott a maga fél-telkén, Gerzson hűségesen követte apja nyomdokait, dolgozott reggeltől estig, tavasztól télutóig, nem koresmázott; nem pazarolt és az apai fél telket csakhamar kiegészítette egy egész telekre.

Darabos uram özvegy ember volt. Feleségét, a jó Julis asszonyt, nagyon korán elvesztette.

Meghalt gyermek-ágyban. Darabos uram nagyon szerette az élete párját; évekig melengette kérges szívében a takaros gondos, okos hű asszony emlékét, akinek párjára nem talált — az igaz, hogy nem is igen keresgél

utána és így nem csoda, hogy özvegyen maradt.

A gazdaságot, jobban mondva a háztartást Panni vezette.

Panni árva leány volt. Ugy nőtt föl anyánélkül, egy szegény bácsijánál, akinek magának is sok gyereke volt, alig várta, hogy Panni fölcseperedjék, mindjárt szolgálatba küldte.

És Panni meg is szolgált a kenyeret. Munkabíró, dolgos teremtes volt. Csak úgy égett a keze alatt a munka.

Tudott főzni, mosni, vasalni, értett a kerti munkához, szőtt, font mint a parancsolat, fejt és hizlalt, páczolt és köpült; és tudott rendet tartani, a cselédséget kordába tartani és velők mégis jól bálni.

De tiszta és rendezett volt ám a Darabos Gerzson háza tája és Darabos uram, aki már jó negyvenes volt, nem egyszer gondolt arra, hogy milyen jóra való leány ez a Panni. — Ugyan csak kár volna, ha elakarna szegődni.

De hát miért is akarna elmenni. Hisz itt megbecsüli mindenki.

Karácsony este volt. Az egész háznép a gazdával együtt a templomba ment, csak Panni maradt honn.

Országgyűlés.

— január 3.

Az ország nyugodt, de mert a Házban néhány obstrukciós hazafi tüzzel s a furfang minden módjával akadályozza az ügyek menetét, kíváncsian várják azt országszerte, hogy az ellenzék politikai hecczelődése mikor ér véget.

A képviselőházban meg kezdődött az u. n. technikai obstrukció. Napirend előtt Sima Ferenc indítványt nyújtott be, amelyben a jegyzőkönyv hitelesítését támadja meg, mert abban Bánffy miniszterelnöknek a legutolsó ülésen elmondott beszéde foglaltatik, amely beszédet az obstrukciós hazafi szerint nem mondták el, csak később pótolták a naplóba.

Indítványozza, hogy a naplóból töröljék ezt a beszédet.

Husz képviselői névszerinti szavazást kér a jegyzőkönyv hitelesítésére, melyet Madarász elnök elrendelt.

Mialatt a névszerinti szavazás folyik, a párbaj színhelyéről megérkezik Bánffy miniszterelnök, kit a szabadelvű pártiak óriási lelkesedéssel, szünni nem akaró éljenzéssel fogadtak.

A Ház a párbaj hatása alatt volt mindvégig.

Valamivel később volt látható Horánszky is, a kit a pártjából szintén melegen üdvözöltek.

E közben véget ért a szavazás és a Ház 125 szótöbbséggel Sima indítványát elvetette.

Szavazás után Visontai Soma indítványt terjeszt elő, melyben azt kívánja, a naplóbíráló bizottság állapítsa meg, hogy a miniszterelnök beszéde, a melyet az ő állításuk szerint nem nem hallottak, az általuk provokált zajban, belekerülhet-e a naplóba.

Rövid vita után az ellenzék erre is névszerinti szavazást kért, melyet holnapra halasztanak.

Következnek ezután a beérkezett kérvények felolvasása.

Az ünnepi készüléket elvégezve megpihent és kamrájában elgondolkozott az élete sorsán.

Eszébe jutottak a gyerekkor szűkölködései, a szolgálat szenvedései. Hát az elmúlt évek.

Bizony-bizony, maholnap vége a fiatalságának, — hiszen már közel is van a 24-hez.

Legszívesebben szíve hangosan feldobogott e gondolatra. — Még idáig nem is ért rá szeretni.

Az igaz, hogy őt, a szegény leányt, nem is kerülgették nagyon a legények, hacsak nem úgy tréfából. Ugy de Panni az ilyen dologban nem értette tréfát. Nem segélyre gondolt ő, hanem vőlegényre.

Egyet sóhajtott . . .

Majd eljön, akit az Isten rendelt, sugta és mélyen elgondolkozott. De milyen különös: ami még soha sem történt, gondolataiban feltűnt előtte Darabos uramnak a gazdájának kőszóly parancsoló arca. Az ajtó felnyílt és beszélt rajta egy összetöpreődött anyóka: Manzi néni, — az öreg javas asszony.

Dolgozni nem tudott szegény, de jövődőt annál inkább.

A miniszterelnök párbaja.

— Saját tudósítónktól. —

Sohasem vártak még párbajhírt oly lázas érdeklődéssel, mint a Bánffy—Horánszky párbaj lefolyását. Már tíz órakor tele volt a képviselőházi elnöki szoba s a jobboldali folyosó érdeklődő szabadelvűpárti képviselőkkel, a kik aggódva számlálták a perczeket és várták az első telefon értesülést.

Bár aggódtak sokan, mert a reggeli lapok felette szigorú párbaj-feltételekről írtak s mert piztolypárbajnál a legrosszabb esetre is el kell készülnie lenni, de még többen biztak a miniszterelnök nyugodt idegzetében és szerencséjében.

Végre megjött a telefonhír, hogy a párbaj szerencsésen folyt le, sebesülés nem történt. Az emberek szívéből nehéz kő esett le, az arcok kiderültek, vidám zsongás töltötte el a folyosót.

Gajári Ödönt, a miniszterelnök szekundását, a mikor megjött, körülöngták. Sokan a folyosó padjaira állva hallgatták Gajári elbeszélését. Később Fejérváry báró érkezett meg, a kit a hozott jó hírt megéljeneztek.

Az ülést Madarász apó már megnyitotta de a szabadelvűpárti képviselők a folyosóról s az előcsarnokból nem mozdultak: várták, állhatatosan várták a miniszterelnököt.

A miniszterelnök sokáig késett. Bizonyára hazament megnyugtani családját, aggódó övét.

Végre megjelent Bánffy báró a képviselőház előcsarnokában. Felzendült az éljen, zúgott a taps, a meleg tüntetés vihara végigkísérte a folyosón a miniszteri szobáig a miniszterelnököt, behallatszott a tanácskozásterembe is, a honnét a képviselők kitódultak és hozzácsatlakoztak a pártatlanul szívélyes ovációhoz.

A párbaj lefolyásáról a következő tudósítást adjuk:

Bánffy Dezső báró miniszterelnök és Horánszky Nándor orsz. képviselő, a nemzeti párt vezére közt kedden délelőtt 11 órakor

Panni megsajnálta az anyókat és tekintve, hogy karácsony szent estéje van, megvendégezte jóízű lekváros dörölyvével. Manzi néne csak úgy falta a pompás ételt és tudva, hogy ő nem a legszívesebben látott vendége háznál Darabos uram csak úgy hívta őt, hogy „vén boszorkány“ sietett távozni, hogy ott ne érjék.

Távoztakor nagy hálakodások között így szólt Pannihoz:

— Te mindig jó szíved voltál hozzám Panni. Én nekem nincs semmim, hogy meghálálhassam. Hanem, ha azt akarod tudni, — hogy ki lesz a te jövődöbelid, azt megmondhatom. Bujj be ma éjjel a boglyas kemenczébe és mikor a 12 órát üti, nézz ki a kemence száján, — meg fogod látni a jövődöbelid.

Manzi néne eltávozott, Panni pedig egészen fölindulva a hallottakon, járt kelt az üres házában.

Hát csak ugyan volna a dologba valami? Bolondság nem lehet az! De hát ha mégis.

Hisz Manzi olyan határozottan mondomta. Bebujjon? Ne bujjon? A falóra épen ütni kezd . . . egy . . . kettő és Panni már a harmadik óráutást nagy szívdobogás közbent hallgatta a boglya kemenczébe.

ment végbe a piztolypárbaj a „József főherceg“ honvéd huszár laktanya lovagló iskolájában.

Bánffy Dezső báró miniszterelnök, a ki reggel jött meg Bécsből, a miniszterelnöki palotából délelőtt 3/4 10 kor indult el segédei: Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter, Gajári Ödön orsz. képviselő és dr. Neuber törzsorvos kísérletében. Horánszky Nándor segédeivel, Uchritz Zsigmond báróval és Bolgár Ferenc orsz. képviselővel valamint orvosával, Farkas László dr. érkezett a párbaj színhelyére.

A lovagló-iskolában a sikertelen békitési kísérlet után felolvasták a párbajfeltételeket, a melyek a következők voltak: huszonöt lépés távolság, kétszeri golyóváltás sima csövű piztoljokkal, tizenöt másodpercnyi cselzési idő alatt lövés tetszés szerint.

A párbajt Fejérváry báró miniszter vezette.

A felek felállítását sors döntötte el. A helyválasztás Horánszky segédeit illette meg, míg a piztoljokat Bánffy segédei választották. Az első golyóváltásnál Bánffy Dezső báró lött először körülbelül a negyedik másodpercben: a hetedik másodpercben Horánszky süttötte el piztolját. Mindkét lövés magus volt. Erre a felek helyet cseréltek és az ötödik másodpercben mindkét fél egyszerre süttötte el fegyverét.

A lövés annyira egynek haljatszott, hogy a segédek azt hitték, az egyik piztolj csütörtököt mondott. Utóbb a golyókat megtalálták a lovagló iskola falában. A párbaj ezzel befejezték.

Az ellenfelek kibékülés nélkül távoztak a párbaj színhelyéről.

Mind a ketten az országgyűlésbe siettek hol Bánffyt a kormánypárt lelkesen megéljenezte.

A párbaj szerencsés kimenetele az egész Házban örömet és megnyugvást keltett.

Munkáslakások.

— január 4.

Egető és fájó seb a nemzet testén a munkás kérdés.

Hatalmas és nagy érdekek fűződnek a munkásügy rendezéséhez s épen ezért nemcsak indokolt, hanem egyenesen követelő szükség, hogy szem elől ne tévesszük s vele foglalkozzunk.

Darabos uram jóval éjjel előtt ki jött a templomból és áhitatos dondolatok között balra gott haza felé.

Egy töpreődött anyóka biczeg vele szembe Manzi néne.

Dicsértessék a Jézus Krisztus! mondja kenetteljes hanghordozással.

Mindörökké, — feleli rá, bosszuságát elnyom ez alkalommal Darabos uram és tova akar sietni.

De a „vén boszorkány“ most utját állta a gazdag parasztnak és így szólt hozzá:

„Ma van szent karácsony éjszakája. Ma megtudhatja kelmed, Darabos uram, hogy ki lesz a jövődöbelije. Ha még éjjeli 12 óra előtt házaér, nézzen a boglyas kemenczébe, ott meglátja a jövődöbelijét. Isten kelmeddel, Darabos uram!“

És eltepegett.

„Vén boszorkány“ dohogá félig magában Darabos uram és folytatta utját. De mintha ezutal a rendesnél jobban sietett volna. Épen, belépett a konyhába, midőn a 12-öt ütni kezdte és önkéntelenül is benézett a boglyas kemenczébe, honnan Panninak az életerőtől duzzadó esinos arca kandikált elő.

Darabos uram megrendült e nem vár

Nem csak arról van szó, hogy a munkás erejét, mely elvégre is nemzeti vagyon — megvédelmezzük, sőt fejlesszük, hanem különösen arról, hogy őket a nemzetközi szociáldemokrata korszak eszevesztett tanainak követelésétől visszatartsuk a hazánknak megmentsük.

Az általános értelemben vett szocializmusnak bizonyára hathatós ellenszere a munkanélküliek és a munkaképtelenek segélyezése, de mégis legnagyobb fontosságú tényező az, hogy a munkásnak egészséges és ami fő, olcsó lakása legyen. Nyilvánvaló, hogy a munkás, ha kényelmes otthon fogadja magát és családját, kevésbé lehet elhínteni benne az elégedetlenség magvait, annál is inkább, mert a nyugalmas családi körből nem szivesen keresi fel a kollektív, ahol nemcsak lélekét méltéyzték meg az izgatók, hanem verejtékkal szerzett keresménye is elszűk az u. n. pártadóban és italban.

Nagy és fontos kérdés tehát az, hogy a munkáslakások létesítésének ügyét felkaroljuk annál is inkább, mert egy országos hiru szakférfiu, dr. Barthos Andor, jeles közgazdászunk, zseniális megoldást talált arra, hogy a kiviteli módzatok megkönnyítésének.

Ő vetette fel legelőször a harszott mellette éveken át, hogy ne csak arra törekedjék a kormány, hogy kizárólag a fővárosban építtessenek munkáslakások, hanem hogy tekintettel legyen a vidék mindenképp méltánylandó igényeire is.

Sok szó folyt e kérdésről, míg végre is Barthos dr. felfogása győzött a kormány a jövő évi költségvetésbe már nagyobb összeget vett fel munkáslakások építésére.

Az államvasutak már régebben létesítették munkástelepeket s az ujabban ez irányban megindult akció itt is örömdetes eredménnyel járt.

Arról van ugyanis szó, hogy ezentul ne csak a fővárosban, hanem vidéken is építtessenek munkásházák.

Ezt a tervet csak megkönnyíteni igyekezett a törvényhozás, midőn már régebben, t. i. az 1890. évi XXXIX. t. cz.-kel s ujabban is

felhatalmazta az államvasutakat, hogy a vonatalk mentén létesítendő munkás-lakóházak építése céljából három millió kétszáz ezer forintnyi kölcsönt felvehessen.

Már most mindezeket tekintetbe véve, elkezdhetetlennek tartottuk, hogy ezt a fontos kérdést most felszínre vessük. Elvégre abból indulunk ki, hogy a „csekély“ szó relativ fogalmat fejez.

Ami csekély, az nem bizony, hogy egyuttal jelentéktelen is.

Ebből a szempontból kell a munkáskérdést is vizsgálnunk.

Hagyjunk már fel végre azzal az áttatással, hogy hazánk nem alkalmas talaj a szocializmusra.

Azt hisszük, ezt ma már nem kell bővebben magyaráznunk s épen ezért figyelmen kívül kell hagynunk azt az esetleges megjegyzést, hogy városunkban a lig van nyoma, vagy hogy csekély mérvű a szocializmus.

Az elvetett mag sem látszik ki a földből, de bolond ember az, aki azt hiszi, hogy azért mert ő nem látja, abból magocskából nem nőhet még terebélyes fa is. Kötelességünk, hogy a vadhajításokat még zsenge növényekben lenyesegezzük.

Nyilvánvaló hogy a munkáslakások létesítésének ügyét most már felszínre kell tartanunk. Követendő példának ott van az államvasutaknak a fővárosban létesített munkástelepe, melyek egész elrendezése valóban mintaszerű.

Nohogy úgy tűnjék fel, mintha csak az eszmét akartuk volna felvetni, néhány vonásban ismertetjük is egyuttal ezt a telepet, mely 22,000 négyszögöl területen 25 emeletes és 26 földszintes épületből áll.

A földszintes munkás lakóházak, udvarokkal és kertekkel, mintegy 340 négyszögöl az emeletesek pedig 370 négyszögöl területen állanak. A földszintes lakóházak négy, az emeletesek pedig nyolcz lakásból állanak. A lakások egy és két szobásak. Minden lakáshoz még egy melléképület és mivelhető ker, is tartozik. A telepen van még ezenkívül fürdőépület, iskola és vendéglő bolthelyiségek-

De Panni képtelen volt helyéből megmozdulni.

Erre Darabos uram megfogta a leány kezét és maga mellé vonta a leányt, de rekát átölelte és azt mondta neki:

Akarsz-e a feleségem lenni Panni?

A leány elszégyelte magát és kibontakozva gazdája karjaiból sirva fakadt.

— „Gazdum csak tréfát üz velem, szegény leánnyal“ és keservesen zokogott.

„Nem tréfálok Panni, egész komolyan beszélek és szívem szerint kérdezlek“.

Akarsz-e feleségem lenni. Mond, hogy igen, Panni!

És Panni ident mondott, mert mi tagadás, helyre ember volt még a talpán Darabos uram.

A cselédség megjött a templomból és lett nagy vigaszság a jó hírre.

És eljött Manzi néne is, akihez senki sem szólt ugyan, de a ki mégis mindent megértett és midőn a hállás Panni megtömté a kosarát mindenféle jókkal, a vén anyóka, kit mindenki lenézett és szurós szavakkal csipkedett csak ennyit mondott neki:

Isten fizesse!

Fujó Mihály.

kel. A vendéglői épületben van elhelyezve a dalkör és a könyvtár céljaira egy-egy kisebb terem, s a fogyasztási szövetkezett számára megfelelő bolt- és raktárhelyiség áll a munkások szolgálatára.

Ezek az adatok lényesen igazolják, hogy ezeltudatos eszközökkel feltétlen sikert lehet elérni. Nemesak a munkások egészségügye ez, mint tudjuk, nagyon is összefüg a lakáskérdéssel van megoltalmazva, hanem az alapítható dalkör, könyvtár, s az ilymódn könnyen rendezhető népszerű előadások útján. a munkások felfogását egészséges irányba terelhetjük, s a mai társadalmi rend tisztelésére vezethetjük rá őket.

A felvetett kérdés, mint ezekből látható oly rendkívüli fontosságú, hogy azon átsiklani ezentul nem lehet. Itt cselekedni kell. Ha nem is lehet, de hisz nem is szükséges, a fővárosihoz hasonló nagy telcpet létesítenünk, annak berendezését minden esetre bátran mintául vehetjük. Meg nagyunk győződve, hogy nemesak városunk, hanem a vállalkozók, nagyiparosok és gyárosok is megszívlelik és felkarolják e pártolásra méltó és nemes ügyet.

Egyről-másról.

Ujévi ajándék.

— Igaz is, meg nem is. —

Kopogtatnak a szerkesztőség ajtaján. Hórihorgas, piszkos, rongyos háziszolga lép be az ajtón s egy istelen nagy füleskosarat szorongat a karján.

— Itt lakik kézem a »szörkeztyü« ur?

— Szerkesztő! Szerkesztő!

Igazítja helyre a hatalmas ur a bárgyu szolgát,

— A gazdám küldött a zurnak levelet, meg egy iskátula szivart!

S ezzel lenyul a kosár mélységes fenekére s előveszi az apró levelet, meg az 50 darab szivart tartalmazó iskátulát.

— Tessék!

A szerkesztő ezimikus ember. Nagyot néz az ujévi izére és kérdi.

— Ennyi az egész?

— Igenis, ennyi.

— Mást nem küldött a gazdád?

— Igen is nem.

Válaszol az egykedvű ficzkó. Mire a »szörkeztyü« ur a zsebébe, már t. i. a saját zsebébe nyul s egy koronát vesz elő és a háziszolga markába nyomja.

— Tiszteltetem a gazdádát s kérdeztem, hogy mit gondol: elég lesz nekem ez a szivar jövő karácsonyig?

A t. »szörkeztyü« ur alaposan megértette magát; de az egyszeri főbíró meg alaposabban fejezte ki az ujévi ajándék fölött meglepetését.

Egy jó atyafinak valami szivességet tett a melyet meg kellett hálálni. A hálára s egyáltalán a megemlékezésre legalkalmasabb idő az ujév lévén, az atyafi is ezt az alkalmatosságot választotta.

A nagy napot megelőző délelőtt egy igen szép tarka borjut hájtott a főbíró udvarára s míg ő maga a hivatalba ment bejelenteni az ajándékot, addig a fiára bizta a borju kötelét.

— 'Csés jó napot kívánok a nagyságos urnak, mint közönségesen.

látványra, de nem állt és nézett ott tovább, hanem lassu léptekkel bement a szobájába. Gyertyát gyújtot és fel alá járva mélyen elgondolkozott.

Pani arezától nem tudott szabadulni, sem a Manzi jóvendölésétől. Szive megdobbant arezán melegség ömlött el, agyába egy gondolat fészkelte magát, mely gyors elhatározássá érlelődött.

„Panni! Panni! kiáltá, gyere csak be egy szóra“.

Panni bejött és szemlesütve állt meg gazdája előtt.

— Darabos uram uram jól szemügyre vette a leányzót és ez a szemle épen nem ütött ki a leány kárára, — mert így szól hozzá:

Hallod e Panni! Volna e kedved férjhez menni?

Panni bámuló szemeket vetett gazdájára...

Ugy tetszett neki, hogy ő most álmodik — hogy meg van igézve, mint azt mesékben hallotta.

Jöjj közelebb Panni. Ül le ide mellém mondá Darabos uram, és hangja szokatlanul lágyan rezgett:

— Köszönöm, fiam, köszönöm. Hát mi járatban vagy? Mit hoztál?

— Ha szóval nem vétenék, egy kis ajándékot hoztunk a fiammal a nagyságos főbíró urnak.

— Jól van Dani, nagyon helyesen van. De hát hol az az ajándék?

— Az udvaron.

— No már azt megnézem.

— És kimegy a főbíró az udvarra. A Dani bácsi levett kalappal bandukol utána.

— Hol van hát az az ajándék? Hadd látom!

— Ehol ni, nagyságos uram!

S rámutatott a paraszt a szép borjura.

— Hát az anyja hol van? — kérdi a főbíró.

— Otthon van, kezét csókolom.

— Otthon? — dörög a főbíró, — hát mi az Isten nyilat gondolt kend, hogy otthon hagyta?

— Mi

— Én szoptassam talán ezt a borjút?

N A P I H I R E K.

Debreczen, 1899. január 4.

Időjárás.

A központi meteorologia intézetnek Debreczenbe küldött távirati jelentése szerint a következő időjárás várható.

— január 4. —

— Fagy. — Jelentékeny csapadék nélkül. —

— **Fel a vigalomra!** Csak pár nap még és Karneval hercege mutatja fényes bevonulását. Elkezdődnek a bálók, azok a kedves éjszakák, a melyeken a kacaj a jó kedv és eseng a pohár.

A **vigalmak zajos zenéje** már szombaton megszólal s hangzik a muzsika 39 napon át estétől reggelig, a mi ellen a rendőrség sem tiltakozhatik meg a záróra sem. mert már a közönséges óra a sutba tétetik.

Egyelőre csupa **jó tékony ezél** o k r a rendezik a bálákat, de hát lehetne másképp, mert hiszen az adja meg a mulatság zamatját; hogy tánczolunk azokért a kik — nem tánczolhatnak, mert nincs — bál ruhájuk,

Ninesen kétség benne, hogy az idei farsang ép oly jól sikerül, mint a régiek évéké, mert hiszen az ifjuság örök s az ifjuságnak adatott minden órának leszakítani nem csak kinyílt, — de **bimbózó virágjait** is.

Azt mondja a költő:

„Hadd el ne bántsd ez ifjut, ha élveket keres!”

De hát kinek is jutna eszébe bántani őket? Ha csak le ne számolt volna már a földi gyönyörűségekkel.

Az élet ugy szép ha zajlik.

Ki tudja, nem jő-e el a **Nóé b á r k á j a**, mely egy új világot zár magában, — a mikor még azok is tánczra fognak kerekedni, a kiknek fölsegelésére ma annyi sok szép fiatal kis leány aggódik ruhája jól állásáért.

Hajh! Hajh! akkor fog a hegedű csak kacagni, mikor nem lesz a ki busuljon, mikor mindenki azt kiáltja neki: „hogy volt, hogy! Három a táncz! — Sohse halunk meg!”

A mint, hogy — ugy is van!

— **Közigazgatási bizottsági ülés.** Hajdu vármegye közigazgatási bizottsága f. hó 9-én, hétfőn tartja ez évben első, rendes havi ülését. A város közigazgatási bizottsága holnap tartja első gyűlését gr. Dégenfeld József főispán elnöklété alatt.

— **Vakmerő rablás fényes nappal.** Ma a déli órákban a Kossuth-utcai nagyvárad sörházban vakmerő rablást követett el egy ismeretlen alak. Nem félve a járőrelőktől a közel levő rendőrségi központtól behatolt a vendéglő tulajdonosának lakására, ott egy védetlen nőt megtámadott, fetörte a szekrényt s kiloptt belőle egy 200 frt értékű aranyórát. A vakmerő rablásról tudósítónk különben a következőkben számol be.

Háromnegyed 12 órakor a nagyvárad sörcsarnok tulajdonosnője **L i d e r E.** lélekszakadva rohant a kapu felé, ijedten kiáltozta össze a sörcsarnok személyzetét. A felindulástól alig tudott beszélni, s csak töredezt hangon mondta el, hogy háromnegyed 12 óra előtt egy magas termetű körszakállas alak nyitott be szobájába, megragadta s elfojtott hangon kérdezte.

— Van e pénzed?

A szegény nő menekülni akart, de a férfi vaskezei nem engedték. Az ijedtség mozdulatlanná tette, ezalatt az ismeretlen hatalmas rántással kiszakította a szekrényt s egy pillanat alatt kikapta az ott levő 200 frt értékű aranyórát. A szegény nő csak akkor jött magához, mikor a rabló kiugrott. Természetes hogy ekkor már sikoltozni kezdett, az összesodródult személyzet szaladgált jobbra balra — de a vakmerő rablónak nyoma veszett. Rög-tön jelentést tettek a központi rendőrségnek, a hol intézkedtek a tettes kézrekerítése iránt, a mi hihetőleg még a mai nap sikerülni fog, mert az illető Debreczen város területéről még nem távozhatott el. Az egész dologból azt a consequentiát vonhatjuk le, hogy a rendőrség örködése daczára is akadnak olyan vakmerő gazemberek, kik miatt még a legelénkebb forgalmu helyen is rendkívül vigyázni kell mindarra, a minek valami csekély értéke van.

— **Thaly Kálmán születés napja.** Városunk egyik képviselője tegnap, január 3-án töltötte be 60 ik születésnapját. Ugy az új esztendő, mint születésnapját **P o z s o n y b a n**, hol most is tartózkodik — valóban feledhetlenné tették reá nézve. Igen sokan keresték fel jókívánataikkal A pozsonyi »Toldy kör» küldöttségileg tisztelgett nála, mint a kör elnökénél. **Thaly** meghatva mondott köszönetet a megtiszteltetésért. Ugy politikai, mint irodalmi pályáján — ugymond — a nemzeti eszme harczoza. S ha a két kötelesség összeütközésbe jönne, **ő i n k á b b a** politikaival szakít.

— **Születés házasság és halálozás.** A beállott ujesztendőben érdekesnek tartjuk felemlíteni azok neveit, kik az 1899 évre elsőnek vannak bejegyezve a debreczeni anyakönyvi hivatal könyveiben. A születési anyakönyvben első **Kozma Erzsébet.** — A házasságot kötöttek közt **Magyar Gyula hortobágyi esikós és Tóth Lebig Eszter.** A halottak anyakönyvében **Tóth Eszter 52 éves hajadon.** E nevek után üres rovatok vannak — melyeket azonban az 1899 esztendő ismét meg fog tölteni.

— **Elmaradt sajtótárgyalás.** Ismét elmarad egy sajtótárgyalás, melyet **Tóth Mihály** nánási lakos panaszára **S z a t h m á r y** Lajos ellen sajtó utján elkövetett rágalmozás

és becsületsértés miatt január 23-án kellett volna megtartani. Az esküdteknek e napon tehát nem kell megjelenni.

— **Debreczen a statisztikában.** Az országos statisztikai hivatal havi közlönyének most jelent meg a novemberi füzet, mely — mint mindig, ugy most is igen érdekes számadatokat közöl, különösen az ország népesedési mozgalmáról. Ez adatok közül különösen egy van, mely reánk nézve igen érdekes. Ezen számadat szerint ugyanis **Magyarország városai között Debreczenben volt legnagyobb népesség szaporodása.**

— **Az ipartestület.** Nagy jelentőségű gyűlése lesz holnap az ipartestületnek, melyet **Tóth Kálmán** elnök holnap d. u. 5 órára hívott egybe. Az ipartestületnél nagy jelentőségű állás a jegyzői, mely ennek a kezén és jóakarátán fordul meg a testület jövőjének kívánatos sikere. Ugy értesültünk hogy három komoly jelölt van. **Fittler Jenő, Ballay Béla és Kepes Géza.** Mind a hárman jogvégezett emberek a kik kellő biztosítékot nyújthatnak arról, hogy megválasztásuk esetén a testületnek diszére válnak.

— **Életunt csizmadia-inas.** A tegnapi öngyilkossági kísérlet hőse, **Tóth Gábor 18 éves** inas állapota teljesen jobbra fordult. Hihető, hogy ezután a dikieset csak a mesteriségéhez fogja használni s a nyakára jobban vigyáz. Még akkor is, ha százszor hidegebb volna az a csinos szobaciczus, kit a hir az öngyilkossági kísérlet okozójának mond.

— **Tolvaj suhanczok.** **Bogdán József** és **Kiss Ferencz** fiatal csavargók tegnap délután **Ujvári Ignác** üzlete elé kifüggesztett piros kendőket ellopták, s egy falusi asszonynak potom áron eladták. A jelles ifjakat azonban a rendőrség fülön csipte s most példás büntetésben lesz részök.

— **A nőegylet közvacsorája.** Nagy előké születeket tesz a helybeli jótékony nőegylet hogy e hó 14 én a **Bika** disztermében rendezendő táncmulatsággal egybekötött közvacsorája minden tekintetben sikerüljön. A meghívókat a mulatságra már szétküldötték s kiváló figyelemmel voltak arra, hogy városunkban és vidéken mindazok kapjanak meghívót akik arra igényt tarthatnak. Ha tévedésből mégis valaki kimaradt volna, forduljon a nőegylet elnökségéhez, ugyszintén azok is, akik még ismerőseik közül esetleg olyanokat óhajtanak meghívni, akikről a rendező bizottságnak tudomás nem tehetett. A nőegylet elnöksége idejében el kíván oszlni egy bálhiedelmet. — Lehetnek ugyanis olyanok, akik a régi közvacsorákon okulva azt hiszik, hogy ott zsarolni fognak. Ennek mag látszatát is kerülni óhajtja ezuttal a nőegylet s épen ezért elhatározta, hogy a felszolgáló kisasszonyoknak egyáltalában nem szabad elfogadni vagy előidézni borralalól szereplő tulkiadásokat, melyek a multban a közönség elidegenítését vonták maguk után és a közvacsorák hitelét méltán megrontották. A jótékony észra való tekintetből mindössze annyit tesz ez alkalommal a nőegylet, hogy minden elárúsító asztalra egy perselyt helyez, hogy azoknak, akik adományaikkal akarnak a jótékony cselhoz járulni. legyen megadva a mód jótékonyaságuk gyakorlására. Midőn e körülményre felhívjuk a közönség figyelmét, ismételtlen ajánljuk legszélesebb körű pártfogásába a nőegylet január 14 iki közvacsoráját, amelynek jóvedelméből sok inséges szegény és árványeri táplálékát.

— **1267 toloncz.** A rendőrség mult évi munkásságára már ez az egy szám is világot vet. Az elmúlt évben 1267 tolonczolási eset történt, mely szám magába foglalja a Debreczenen keresztül és a városból tolonczoltakat is.

— **Tizenkét évre ítélt rab szabadulása.** A lipótvári fegyház igazgatósága tudatta a h-

böszörményi rendőrséggel hogy Barna Sándor 12 évre ítélte rab a lipótvár fogházból megszabadult és oda érkezik. Egyidejűleg 300 frtot is küldött a fegyházigazgatóság, melyet Barna borbély mesterséggel a fegyházban keresett. Az 1890-ik évben történt, hogy Barna egy éjjel verekedés közben Kardos Mihályt agyon ütötte, e bűnéért olvasott 12 évi fogságot a törvényszék reája, a melyből most 8 esztendő eltöltése után föltételes szabadságra bocsátották.

— **Az olasz borok beözönlése.** Az Olaszországból hozzánk behozott hordóbor mennyisége, az olasz hivatalos áruforgalmi statisztikai kimutatás szerint — az 1898. év január—október hónapjaiban 945,589 hektolitert tett, vagyis 94,773 hektoliterrel többet, mint az 1897. év megfelelő hónapjaiban. — Némi magyarázatot ez is ad a legújabb minálunk konstatált számos hamis bor eredetéhez! Debreczenben is jókora mennyiségű olaszbor elfogy.

— **Hajtóvadászat.** Hajtóvadászatot tart a debreczeni vadásztársulat folyó hó 6-án reggel 8 órakor a Ludas csárdánál.

— **Meghívó.** A »Zion« táncrendező bizottság tagjait a f. hó 7-én rendezendő táncvizgalmot érdekében 1899. január 5-én este 8 órakor az egyet hivatalos helyiségében tartandó értekezletre meghívottnak. A kik tévedésből meghívókat nem kaptak és erre igényt tartanak, jelentkezzenek a Zion-egyletben naponta 6—7 óráig.

— **Két revolverrel lőtte magát agyon.** Nagyváradról írják: Markovits György, vaskereskedőseged néhány napig vidáman mulatott és dőzsölt s miután ily zajosan elbueszította földi lélettől, kétrevolvert fogott jobb balhálántékának és a fegyvereket egyszerre sütötte el. A 2 golyó teljesen szétroncsolta a fejét. Markovits reménytelenül szerelmes volt egy uriaszonyba, aki természetesen sohasem lehetett az övé. Ezért ölte meg magát.

— **A magyar-csekel mandátum.** Magyar-Csékeről írja tudósítónk, hogy az ottani szabadelpvűpárt tagjai között megindult már a kombináció az új képviselőjelölt személyét illetőleg, minthogy előrelátható, hogy Góldis Jánost Metianu helyére aradi püspöknek fogják megválasztani és ennek következtében mandátumáról le fog mondani. Legvalószínűbbnek tartják Papp János megyei főjegyző győzelmét, a ki a román nemzetiségű választók között nagy népszerűségnek örvend. Ha ő nem fogadná el a jelöltséget, Szunyogh Szabolcs esztári birtokost fogják kandidálni. Valószínűleg fellép a hivatalos jelölttel szemben Korda Andor magyar-csekei birtokos is.

— **Ősz a talben.** Csunya, esős időjárással köszöntött be Januárius uram. A gazdák ugyan nem haragusznaq érte és azt hiszik, hogy az az eső nem lesz a vetések ártalmára. Gyakorlott időjósok szerint ez az idő: az elkéselt ősz, melyet két hét múlva rendszer fog követni. Az esős időjárást különben előre jelezte a barométer, mely leszállt, addig a pontig, a hol az a fenyegető felirat van Földrengés. Több gondos családapa intézkedéseket is tett arra nézve, hogy ha ez a váratlan esemény bekövetkeznék, az aggodalom azonban alaptalan volt. A földrengés elmaradt hanem e helyett a legcsunyább esős idő állott be.

— **Halálos párbaj.** Végzetes kimenetelű, borzasztó párbaj történt ma Sopronban két tiszt között. Szalóky Andor honvédhadnagy és Murvay Dénes honvédhadnagy vívtak egymással; Szalóky ellenfelének szemét szurta keresztül. A szerencsétlen tiszt vérmergézést kapott és két óra múlva meghalt.

— **A szultán mindennapi kenyeré.** A török szutánnak ételét nem olyan egyszerűen főzik ám meg, mint a mi egyszerű uralkodónknak, akár más európai állam királyának az ételét.

Az ü ebédét] külön szakács készíti még egy másik segének az asszisztálása mellett, más földi halandó ahhoz hozzá sem nyulhatván. Ezüst edényben főznek a számára. — Ha a megfőt az étel, az edény t egy sáv papírossal lepecsételik. b e l y e g g e l ellátják s csak a szultán előtt bontja fel az erre külön alkalmazott k a m a r á s, a ki egy-egy kanállal kóstolgat minden é t e l b ű l, mielőtt a szultán ahhoz még hozzányult volna. Ez a szertartás pusztán elővigyázat, nehogy a szultán valamiképpen megmérgeztethessék, a mely elővigyázati rendszabály különben, a mint azt a történelemből tudjuk, meg nem akadályozta azt, hogy a török uralkodók szám talanjá ne mérge által mult volna ki az árnyékvilágból. Az ételt rendszeren ugyanazon edénybe találják a szultán elé, — a melyben főt vagy sült; a legtöbb esetben arany az edények a n y a g a; ha azonban olcsóbb fémből való is, mindig gazdagon díszített tartóba van erősítve, melyet a rabszolga mindaddig kezében tart, míg csak a hatalmas uralkodó ebédjét el nem költötte.

x **Felhívjuk t. olvasóink figyelmét** a »Nagy képes Világtörténetnek« lapunk mai számában foglalt hirdetésére. A nagyszabású vállalat a legdiszesebb és legtanulságosabb magyar munka lesz. Kiadására az ország két legnagyobb könyvkiadó intézete egyesült: a »Franklin társulat« s a »Révai Testvérek Irodalmi intézet Részvénytársaság«. Kiállítás és tartalma egyaránt méltó társa a külföldi hasonló vállalat-oknak. A mai számunkban foglalt hirdetés az egész vállalat grospevtusát adja, a kedvező megszerezési módokatkal együtt, mely szerint a 12 kötetes nagy művet 1.50 frtos havi részletek mellett bárki könnyen megszerezheti. A hirdetésre ismételtel felhívjuk t. olvasóink figyelmét.

Színház.

M Ū S O R.

Szardán, jan. 4-én. Orpheus a p o k o l b a n, operette.

Csütörtökön: január 5-én M á r t h a; opera.

Pénteken: jan. 6-án újdonságul először: K a t o n á k; színmű.

Szombaton: jan. 7-én U g y a n a z.

Vasárnap: jan. 8-án délután 3 órakor T é k o z l ó színmű. Este 7 $\frac{1}{2}$ órakor: A p i r o s b u g y e l á r i s népszínmű.

A g é s á k.

Künt zordon télies (első!) este, bent a színházban meleg hangulat.

A g é s á k jó előadása eredményezte ezt és valóban szerettük volna a bájos Mimósa édes dalait újról elkezdetni s a »t i z e z e r g y ö n y ö r ű s é g«-hez címzett teaház szellemes tulajdonosát Wun-csi-t újból végig hallgatni, csak ne kellett volna kimenni a zord éjszakába.

De hát fölmelegített bennünket a jó előadás.

Többször láttuk és hallottuk már a dobra került gésák történetét, de a mai estén őismét újdonság ingerével hatot reánk a sok fülbe másszó dal és a sok jó ízű tréfa.

Nem is kell mondani, hogy F. K á l l a i Lujza asszony uralta a helyzetet. Az ő bájos alakítása, csicsergő dalolása hatott meg bennünket legjobban! Hiszen olyan édes ő tőle hallani:

„Dalolj, ha jó vendég akad,
Ha bár a szived megszakad!“

S z i k l a i Miklós meg akkor is jó, ha a felső régióknak játszik. A tréfa és a jó kedv kelendő ma a páholyban is és a — karzaton is.

A z e x - l e x ' á l l a p o t meg gyönyörűen kedvezett az olcsó sikereknek, hát, hogy ne lett volna teljes diadal. Ámbátor jó lenne a szinpadról az ilyesmit elhagyni.

R. S e r f ő z y Zseni nagyon kedves, élénk és jó kedvű volt. Játékába beleöntötte szívét, tudását és művészetét. A zajos siker nem is maradt el.

Aztán mit mondjunk a többiekéről?

Egyszerűen jelezzük, hogy a kitűnő előadás sikeréhez egyaránt hozzá járultak „A g é s á k“ valószínűleg még sokszor látnak felt házat.

(szj.)

* **Színészek a szomszédban.** Aranyossy József színtársulata e hó 2-án H.-Böszörménybe érkezett s tegnap a »G y i m e s i v a d v i r á g«-gal megnyitotta előadásait. — F e k e t e színtársulata tavaly sok élvezetes estét szerzett H.-Böszörmény közönségének, ugyan ezt törekszik megszerezni Aranyossy színingazgató is, kinek társulata egy cseppet sem gyengébb a tavalyinál. A társulat egyik jeles nő tagja: B. K o v á c s Laura a napokban ott járt, bérlet gyűjtés végett, ki mint magán szavaló nő is kitűnő nem csak a vidéki, de a fővárosi közönség tetszését és kitüntetését is kiérdemelte. A társulat többi tagjai is mind képzett erők.

* **Czeglédi Andor.** A szinpadért folyt le élete, pedig a szinpadon sohasem látta senki. S u g ó volt a jó fiú és ott a sugó lyukban áldozta fel életét a szinpadért, a színészet iránt táplált szeretetért. Városunkban is több éven át teljesítette ezt a háládatlan feladatot s mint kitűnő sugó a fővárosi v i g s z i n h á z b a n s m a j d K o l o z s v á r t i s működött. De elbetegesedett s ő év utolsó napján elsugta az utolsó. Meghalt. Igazi nemzet napszámos volt.

* **Himffy dalai.** Berczik Árpád min, oszt. tanácsos e nagyhatású darabját érthető kíváncsisággal várja már a közönség városunkban. K o m j á t h y János színingazgató meg is szerezte az előadási jogot s készül is rá a színtársulat. A szerepek a legjobb kezekbe vannak kipsztva. Óhajtható lenne, ha nem késnének a mielőbbi előadással.

* **Katonák.** T h u r y Zoltán szép sikert ért színművéből nagyban folynak a próbák. Általános az érdeklődés az új darab iránt, melynek témája, meséje elég új csapáson halad. A darab bemutató előadása péntek este lesz.

* **Fái Flóra Szabadkán.** A mi fiatal drámai művésznőnk gondolt merészet és nagyot s elment meghódítani az ő kedves szülővárosát. Két este fog vendégszerepelni s mi az ő fellépéséhez csak annyi eredményt kívánunk, hogy ne teljesüljék rajta a latin közmondás: »Nemo profeta in patria sua.«

Irodalom.

* **Erdélyi Gazda.** Az erdélyi gazdasági egyet hivatalos közlönye fennállásának negyedik évtizedébe lépett az újév napján. A lap harmincz éve szolgálta Erdély gazdasági érdekeit s ez alatt az idő alatt a gazdaközvéleménynek nyílt, egyenes és tárgyilagos hangadója volt. A lapot Tokaji László szerkesztette nagy szakértelemmel s annyira kifejlesztette az évek során, hogy új évtől kezdve hetilappá alakult és nagy alakban jelenik meg. Az első szám nagyon sokat ígérő és bizvást hisszük, hogy a gazdaköz-

zönség még nagyobb mértékben fogja ezután pártolni. Érdekes benne »A kié a föld: azé a hazá» című cikk. Ördödy Lajos tollából. E számban ezenkívül hat önálló eredeti cikk van dr. Papp József, Szász István, Lészai Ferencz, Jakab László, Csérey Lajos és Lázár László tollából. Kissebb szakközlemények, irodalmi szemle és több más rovat teszi érdekessé a lapot, melyet Tokaji László szerkeszt, társszerkesztője Jakab László s kiadóhivatali vezetője Marselek Ferencz.

Történelem. Előttünk fekszik a Szalai-Baróti féle »Magyar Nemzet Történetének a 36—37-ik (kettős) füzeté s ezzel a nagy milleniumi emlékmű teljesen be is van fejezve. A jelen kettős befejező füzetet illetve, ez csak úgy duzzad a szebbnél szebb műmellékletektől. Azonfelül három levélnek a hasonmása van mellékelve. Most hogy a Szalay Baróti Magyar Nemzet Történetén négy kötetben már megjelent, és részletfűzetéssel is könnyen hozzáférhető, szerezzé be azt minden magyar ember. Megjelent Lampel R. (Wodianer F. és Fiai) cs. és kir. udv. könyvkereskedésében. Budapest, Andrássy ut 21.

A cipőkről.

— Apró külsőségek. —

Azt olvastam egy berlini újságban, hogy »kitűnő cipőkészítményeirel világszerte híres német birodalmi főváros« stb. Nem vagyok ellensége az úgynevezett lokálpatriotizmusnak és szívesen megengedem, ha a londoni szabó azt mondja magáról, hogy ő a világ legkülömb ruháművésze, vagy ha a párisi chemisier a maga fehérmű-készítményét a földteke legideálisabb remekművének hirdeti: mert ezekben a tülzásokban van mégis némi magja az igazságnak s csakugyan tudjuk, hogy a legjobb szabású kabát Londonban a legjobban illő ing Párisban készül.

De már azt még sem lehet nyugodtan elnyelni, a mikor éppen az otromba, csizmaszerű lábbelijéről hírkedett német főváros hetvenedik azzal, hogy világszerte híresek a cipői. Mert az igazság az, hogy legkitűnőbb, a legszebb cipő nálunk Budapesten készül, London, Páris e tekintetben mögöttünk marad. Cipő dolgában mi budapestiek járunk elül.

Nem olyan mellékletes kérdés a cipő kérdése, mint azt sokan hinné hajlandók. A kik azt hiszik, hogy elég, ha a lábbeli tiszta és nincs félretaposva a sarka, azok ugyancsak tévednek. Az angol divat kodex legelső exigenciái között van a cipő s az igazi gentleman arról ösmerni meg, hogy milyen a cipője.

Emlékszem egy Phillips-féle regényre, Jack és három ideálja, körülbelül ez a magyar czime, abban a fiatal főalak, Jack ur egy uzsorástól pénzt akar fölvenni s különösen kiöltözködik, hogy az öreg pénzeszákknak imponáljon. Az erről szóló részben a szerző ezt írja: »... Főképp a fehérműjére s a cipőjére, leginkább ez utóbbira, roppant nagy gondot fordított. Három pár cipőt próbált föl s vetett le ismét, a mig végre megállapodott egy pár igen szép formájú, hosszú keskeny gombos cipőben...»

Igen, mert a nyugaton nagy rubrika a cipő. Nálunk nagyobb ebben a cikkben a fényezés, künn egyszerűbb a lábbeli, de viszont nálunk még mindég nem tudtak hozzászokni az emberek, hogy bizonyos alkalmakra bizonyos cipő való. Így viszont az is, hogy sehol a világon olyan szép alakú, olyan elegáns cipő nem készül mint Budapesten. A bécsi cipő is van olyan szép mint a miénk, csak talán nem olyan jó, de azért igen keresett a külföldön s a híres párisi női cipő javarésze Bécsből vivődött Párisba, a hol kétszeres áron kel el mint chaussure de Paris.

Megfigyeltem, hogy azok a külföldiek, a kik bizonyos időt Budapesten töltenek el, ha valami toalett cikket vásárolnak, az bizonyára legelső sorban cipő.

A budapesti cipőnek van egy bizonyos cachéje, mely okvetlenül megtetszik az idegeneknek, mert az angol odahaza, ködös sziget hazájában, sokkal sulyosabb, trombább cipőt kap mint itt, a franciaia cipőt is rögtön fölismeri a műértő szem: széles, de egészen hegyes, kissé égnék álló a vége: az olasz cipő meg épen azonnal szembeötlök, különös hosszakás, de szinte félkör hajlásu, elül négyszögű formájával.

Már a német cipőt nehezebb megkülömböztetni a mieinktől, mert sajnos nálunk még mindig igen gyakori az úgynevezett czugos cipő, a mely Németországból került hozzánk s épp oly csunya, mint, teszem, a német kalapforma.

A német cipő a maga csizmaszerű, vastag, ormótlan fejével, majdnem egészen kör alakú formájával s a hordó dugóra emlékeztető formájú sarkával nálunk is meg van még bár örvendetesen nagy mértékben fogy. A budapesti cipő nem a czugos, egészen különös talán utánozhatatlan eleganciájú forma dolgában.

Talán nem olyan tartós, mint az angol, de szebb a gyatra olasz cipőnél pedig hasonlíthatatlanul különb minőségű és szebb alakú.

Hanem a milyen izléses vargamunkát látni néha a kirakatokban, olyan izléstelenül is találkozni ugyanott, még pedig gyakran ki az ördög tartana például szépnek egy zöld lakkból készült, barna szarvasbőr betétű fűzős cipőt vagy egy vörösbarna lakk, posztóbetétes gombost?

Pedig ott éktelenkedik, ott ríkat a kirakatokban. A formája, az kifogástalan, de hát pepita cipő! S megcsik az is, elég ideje járom a budapesti bálokat és egyéb mulatságokat, hogy egy különben kifogástalan frakkur valamelyik elite bálon zöld lakk cipőben jelenik meg, hozzá még zöld lakos fűzős cipőben. Ez égbekiáltó!

Mikor fogják végre megtanulni, hogy a frakhoz nem lehet egyéb cipőt viselni, mint gombos lakkost vagy legfőlebb lakkos félcipőt?

A fűzős cipő megjárja utczán és egyebet. hosszuszárnyu kabathoz is, szükség esetén, de csakis feketéből vagy lakkból. — Hány deputációt láttam már a melynek tagjai ünnepies szalonkabátban, fekete nadrágban és sárga czugos cipőben p a r á d é z t a k !

Hadd foglalom össze röviden azt a mit a cipő p r a g m a t i k á j á n a k lehetne nevezni:

C z u g o s cipő — az egyszerűen eltorlondó a föld színéről, mert szerintem nincs csufabb ennél.

Semmiféle alkalomból sem volna szabad fölhozni.

F ü z ö s cipőt lehet viselni; fényezhető bőrből vagy lakkból bármikor, kivéve frakhoz, sárga vagy barna bőrből csakis nyáron, fűzőhelyen, ott is csak reggel és délelőtt.

G o m b o s cipő a legelegánsabb, — lehet viselni akármikor, kivéve ha az ember sportol. A f r a k k h o z félakk, gombos cipő való, utczai öltözethez bőrből való gombos ilik.

F é l c i p ő t lehet viselni nyáron chevreaubőrből vagy lakkból, esti öltözethez pedig kizárólag csak lakkból, ha az illető táncolni akar.

A többi cifra, ríkató, betétes cipő egyszerűen lehetetlenség, — kivéve a fekete posztó betétes, téli gombos vagy fűzős cipőt. De ez is csak utczán járja.

A sárgabőr gombos cipő sem valami izléses dolog, — ámbar hiszen tulajdonképp az izlés maga is csupán izlés dolog és bizony-bizony a f ö d o l o g alapján véme m é g i s csak az, hogy akármilyen, de cipő legyen.

CSARNOK.

Epilógok.

(Az „Erzsike cycelus“-hoz.)

I.

Vége!

Nem reszket a kezem,
Mig leírom e szót;
Ugy áldom az órát,
A szép találkozót,
Mint most a bucsuzót.

Álom,

Gyönyörű álom volt,
A te kezéd szötte,
— Áldjon meg az Isten
Százszerszer érte,
Milliószor érte! . . .

II.

Ha majd fölseng egy hang a multból,
A te ezüst hangod repül felém
S én úgy foglak áldani újból,
Mint szerelműknek rózsás reggelén.
Ha édes dal száll fel szivemből,
Tied legyen hízkelő dalom,
Hiszen te voltál a ki szeretni,
A ki dalolni
Megtanítottál édes angyalom.

III.

Tudom, ha Hymen rovatában
Olvadni fogom a neved.
Még egyszer fog a szivem fájni
S aztán végképen elfeled.
Előszedek egy csomó verset,
Mind szépen a tűzbe dobom
— S megírom a gratulációt
Egy négy szögű papíroson . . .

Ady Endre.

Régi bűn.

Orosz elbeszélés.

Írta: Porepenko Nikolajevics J.
(Folytatás.)

— Rettentő dolgok, Vaszilykó, rettentő dolgok, ha mondom! felelt az öreg és látható izgatottság fogta el. Ebben a pillanatban érezte, hogy mindent el kell mondania, ha nem is kérte rá senki. — A ravasz Vaszilykó tudta ezt, mert ismerte már az öregapját és már sokszor csalt ki belőle egy-egy érdekes történetet. — A nagyapa folytatta:

— Kálinik szomszéd szokta volt mondani: »Régente bizony jobb világ volt. Ha jobbak voltak is, de legálább volt mit ennünk! És ezt csak azért mondta ám, mert ostoba fejült a vállán . . . Az én véleményem szerint inkább éheztek az ember, csak legyen szabad a lelke és lelkiismerete. Igen, a lelkiismerete legyen szabad! Igen, ugy van, Vaszilykó. Ah, Nos — igen! Hallgass csak szépen, hallgasd, hogy hogyan történt a dolog.

A nagyapa fölnezt a holdra, mely épen akkor bukkant ki a felhők mögül és különös, vontatott hangon kezdett beszélni, a mellyel az öregek szoktak rejtelmes történeteket elmondani.

— I—gen . . . Épen olyan éjszaka volt, mint most. A hold sütött s a csillagok ragyogtak . . . És — egészen tisztán emlékszem rá — karácsonykor volt . . . Ugy emlékszem rá, mintha csak tegnap történt volna ott álltam Párászskával a tóparton, a nagy szürke kő mellett és az a kő akkor is úgy feküdt ott, mint most . . . Tudod Vaszilykó

egy kódar
fekszik a
nélkül, ak
gyan akko
kicsit job
kódarábn
— Cs
mit, nagy
— H
azért van
érez, akko
hajjad há
a nagy sz
leány volt
voltak! A
movna Ma
goru unó
asszonyi l
mondom,
a nyaka k
mint egy
rajta, Mag
cza, csern
mei, mint
fönn az é
részka sz
volt ákko
s a lányo
szép emb
lányok, n
tekintéte
rák! Sze
és ő is u
— M

— Cs
mit, nagy
— H

azért van
érez, akko
hajjad há
a nagy sz
leány volt
voltak! A
movna Ma
goru unó
asszonyi l
mondom,
a nyaka k
mint egy
rajta, Mag
cza, csern
mei, mint
fönn az é
részka sz
volt ákko
s a lányo
szép emb
lányok, n
tekintéte
rák! Sze
és ő is u
— M

— M

— Weisz J

Okt.
Tav.
Tav.
Tav.
Május
Juliu
aug.

Köbá
gyar első
kilogram
Közép (p
1/2 kr. K
sulyban)
kint 260
rig, közé
sulyban)
kint 240
krajczáris

Bécs
vásárcsár
bejelenté
elején fel
4823 dar
515 dar
Sert
napján vo
hó 2. n
január hó
1899. ja
letben 46
znyzata:

Jegy
(a fogyas
sertés 49
zárón, kö
ron, könn
sertés 36

Bud
városi pe
rosi serté
12-én. K
összes fel
dapesti f
visszamar
180 klg,
sulyban

egy kődarabnak vidám az élete. Nyugodtan fekszik a helyén évszázadokig, ezredékig, a nélkül, hogy csak meg is mozdulna. A hogyan akkor volt, úgy is maradt. Csak egy kicsit jobban belemélyedt a földbe. Jó dolog kődarabnak lenni.

— Csakhogy a kő nem érez ám semmit, nagyapám.

— Hahaha! Nem érez! Hiszen épen azért van jó dolga, mert nem érez! Ha nem érez, akkor nem is fájhat neki semmi. Nos, hajjad hát. Én és Párászka a parton álltunk a nagy szürke kőnél. Párászka csuda szép leány volt. Még a hajfonatai is pompásak voltak! Akárhogyan czibálgatta is Abrahámovna Mária a szép haját (borzasztó szigorú urnó volt, aj, aj! mint egy vadállat — asszonyi bőrből!) akárhogyan czibálgatta is, mondom, mégis mégis pompás volt. Olykor a nyaka köré fonta Párászka a hajfonatait, mint egy sált, sőt még esomót is kötött rajta. Magas, karcsu termete volt, piros arca, csernsznyeajka, és a szemei, ah, a szemei, mint az a két legfényesebb csillag ott fenn az égen. Látod? Olyanok voltak a Párászka szemei. No, és az öregapád sem az volt akkor, a ki ma. Derék szál legény volt, s a lányok mind azt mondták róla, hogy szép ember. Azt hiszem, nem hazudtak a lányok, mert úgy elpirult valamennyi, ha a tekinteteink találkoztak, úgy elpirult, mint a rák! Szerettem Párászkát teljes szívemből és ő is úgy szeretett engem.

— Mi az nagyapám?

(Folyt. köv.)

Közgazdaság.

Budapesti gabonatözsde.

— Weisz József budapesti terménybizományi czég jelentése.—

Debreczen, január 4.

Készáru 5 olesőbb

Okt. buza	9.70—9.72
Tav. buza	8.26—8.28
Tav. rozs	5.90—5.92
Tavaszi zab	4.85—4.86
Májusi tengeri 1899	
Julius tengeri	
aug.—szep. tengeri	

Kőbányai sertéspiacz. j a n u á r 2. Magyar elsőrendű: fiatal nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) 56—57 krajczárig Közép (p. kint 251—320 klgr. sulyban) 57—58 1/2 kr. Könnyű (páronkint 250 klgr. terjedé sulyban) 57 1/2—58 kr. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kg. felüli sulyban) 56 1/2—57 krajczárig, közép (páronkint 240—260 kilogramm sulyban) 56—56 1/2 krajczárig. Könnyű (páronkint 240 kilogr.-ig terjedő sulyban) 57—58 krajczárig

Bécsi sertésvásár. A st.-marxi központi vásárcsarnokban ma megtartott sertésvásárok bejelentettek 9156 darabot, ebből a vásár elején felhajtottak: 3928 drb fiatal sertés 4823 darab magyar bizott sertést, összesen a 515 darabot. Az üzlet angp.

Sertéslétszám: 1899. évi január hó 2-ik napján volt készlet 47259 darab, 1899. január hó 2. napján felhajtott 551 darab, 1899. január hó 2. napján elszállított 919 darab, 1899. január hó 2. napjára maradt készletben 46891 darab. — A bizott sertés üzletiznyzata: lanyha.

Jegyzések: kilogrammonként élő sulyban (a fogyasztási adót nem számítva) elsőrendű sertés 49—49 krajczáron, kivételesen 50 krajczáron, középminőségű sertés 46—47 krajczáron, könnyű sertés 41—43 krajczáron, fiatal sertés 36—39 krajczáron.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petroleum-rakodánál levő székes-fővárosi sertés-konzumvásár árjegyzése december 12-én. Készlet 816 darab. Erkezett 847 drb, összes felhajtás 1663 darab, elszállított budapesti fogyasztásra 872 darab, eladatlanul visszamaradt 791 darab. — Napi árak: 120—180 klgr. sulyban 44—46 krig. 220—280 klgr. sulyban 44—47 krig, 320—380 klgr. sulyban

45—47 krig. Öreg nehéz 44—46 krig. Kivételes árak — krig. Malaczkok 36—40 krajczárig A vásár hangulata élénk volt.

Buza. Tiszavidéki. 100 mm. 80 k. 9.15 frton, 100 mm. 80 k. 9.10 forinton, 100 mm. 80 k. 9.10 forinton, 100 mm. 79.5 k. 9.10 forinton, 100 mm. 81 k. 8 forint 80 krajczáron. 150 métermézza 80 k, 9 forint 15 krajczáron 300 mm. 79.5 k, 9.15 frton, 100 mm, 73 k: 9 15 forinton, 100 mm. 77 k, 6.15 forinton, 100 mm 80 k. 9.30 forinton, 150 mm, 80 k. 9.10 forinton, 100 mm 79.5 k. 9 forint 20 krajczáron, 100 mm, 79.5 k, 9 forint 15 krajczáron vegyes, 400 mm. 79 k. 9.12 és fél krajczáron vegyes, 100 mm 80 b. 9.25 forinton vegyes 2500 mm. 78.5 k. 8 90 forinton. 500 mm. 76,5 k, 8,40 forinton, mind három hónapra:

Pestvidéki, 300 mm, 80. k, 9.10 forinton sárga, 1,50 mm. 80 k, 9 forint 10 kron sárga 100 mm, 80 k, 9.20 forinton 100 mm 793 k 9,20 irton, 100 mm. 80 k 9.30 forinton 100 mm, 79 k, 9,3 0 forinton, 200 mm, 80 20 860 frton sárga, 100 mm. 77.5 k. 8 forint k. kron sárga, 100 mm, 79.5 k, 9 forint 10 kron sárga, 200 mm. 81.5 k, 9.25 forinton, 200 mm, 80 k. 9.25 forinton, 100 mm. 79 k 8,85 forinton vegyes, 100 mm. 79.5 k. 8.90 forinton 300 mm. 75.5 k, 8,90 forinton 100 mm, 77 k. 8,90 forinton, 100 mm. 78 k 9,— forinton sárga, 200 mm, 78 k. 8.90 forinton, 100 mm. 78,5 k, 8,70 forinton 300 mm, 77 k, 8,90 forinton, 100 mm, 79 k 8,90 forinton 200 mm, 78,7 k, 8,90 forinton, 100 mm, 78 k 8,90 forinton. 100 mm, 86,8 k. 8,90 forinton mind három hónapra.

Szerbiai, 2000 mm. 78 k, 7,25 forintos harom hónapra.

Bánási i. 100 mm, 79 k. 9.10 forinton m,8 m 77 k. 8,60 frton vegyes, 200 mm, 01 k74060 forintos vegyes. mind három hónapra

Szerkesztői posta.

Többeknek. Nagyon köszönjük szíves megemlékezésüket az új év alkalmából. Mi is viszonzzuk a jó kívánatokat.

V. Zs. Árpád című rettenetes poemája nem adható ki.

Cz. B. Ugy az ipart, mint a gazdaságot kellőképp figyelembe fogjuk részesíteni. Szakközleményeket hozunk rövid és érdekes alakban.

L. K. A beszély jönni fog.

Jázmín. Legyen szerencsénk.

COGNAC
CZUBA-DURZER & Co.
 FRANCZIA COGNACGYÁR, PROMENADE.
 Mindenütt kapható.

Vásárlás helye: RUDA ÉS ELOCHMANN Bútor-Építő.

huzásra érvényes ujságíró sorsjegy
 ára csak
1 korona.

Főnyeremény
100.000
 korona ért.
 5 nyeremény á 20.000 kor. stb.

„Huzás ma este 8 órakor“.

Sorsjegyeket ajánl:
 Debreczeni ipar és kereskedelmi bank és Alföldi takarékpénztár, Debreczenben.

alapkolet

RÓZSA LAJOS

női divat termében Debreczen Kistemplom bazár.

Tulhalmozott raktár miatt rendkívül

Leszállított árak mellett

lesznek eladva.

Téli kabát	—	—	—	—	—	6 frt feljebb
Téli kabát prémmel	—	—	—	—	—	10 frt "
Szőrme gallér	—	—	—	—	—	12 frt "
Körköpeny bunda bélésel	—	—	—	—	—	20 frt "
Gyermek köpenyek	—	—	—	—	—	4 frt "

Modell darabok

Blousok diszitett női kalapok

fél árban

RÓZSA LAJOS

női divat termében.

Nagy Képes Világtörténet

Képes diszmű a művelt közönség számára.

ALDÁSSY ANTAL, BOROVSKY SAMU, FOGARASSY ALBERT, GERÉB JÓZSEF,
GOLDZSIHER IGNÁCZ, GYOMLAY GYULA, MIKA SÁNDOR

közreműködésével szerkeszti

MARCZALI HENRIK

Mintegy 2500 szöveggel, 500 műmelléklettel, 60 színes műlappal
50 történeti térképpel, 8500 szövegoldallal.

Megjelenik tizenkét
kötetben

famentes, tehát soha meg
nem sárguló papíron.

Egy-egy kötet ára
rendkívül diszes félbőr-
kötésben, bőrháttal és
vásztáblával

8 frt.

Minden négy hóban egy-egy
kötet jelenik meg.

Megjelenik füzetes
kiadásban is

240 füzetben.

Több füzet semmiképp sem lesz.

Hetenkint egy füzet fog
közrebocsáttatni.

Egy-egy füzet ára

30 kr.

A füzetes kiadáshoz diszes be-
kötési táblák szállítanak.

A Nagy Képes Világtörténet megszerezhető:

a) Füzetes kiadásban hetenkinti 30 kros füzetekben
minden rendes hazai könyvtárban.

b) Kötetes kiadásban 12 kötetben, 8 frtjával

a) kötetenkinti utánvétellel bérmentve,
b) havi 1 frt 50 kros részletfizetésre.

*

A rendelések a helyi könyvtároskodásához vagy aláírt kiadóhoz intézendők.

*

Tájékoztató képes prospektust

vagy

mutatványfüzetet

ingyen és bérmentve

küld a mű kiadóhivatala

Budapest, VIII., Üllői-ut 18. szám.

A Nagy Képes Világtörténet célja.

Jelen munkával az első nagy világtörténeti mű jelenik meg magyar nyelven.
Tervében, czéljában, eszközeiben, alakjában és terjedelmében egyaránt nagy és je-
lentős ez a vállalkozás.

A magyar tudomány nyújtja a magyar közönségnek az élet könyvét, a világtörténetet.
Nemzeti művelődésünkre nézve fontos mozzanat ez.

Egy régi hiány pótlása, egy régi szükség kielégítése, egy régi kötelesség teljesítése.

A Nagy Képes Világtörténet illusztrációi.

A Nagy Képes Világtörténet összes illusztrációi kizárólag egykoru vagy korhű ábrázola-
tok lesznek. Képes mellékletei, történeti térképei, a szöveg közé nyomott rajzokkal és
írásmásolatokkal a Világtörténet egy olyan kicsinyített historiai muzeumot nyújtanak az előfizető-
nek, a minőt a maga valójában lehetetlen beszerezni. Ezek a nagy európai muzeumokból,
családi és nyilvános könyvtárakból és levéltárakból, építészeti műremekekről egybegyűjtött s a
legnagyobb műszaki tökéletességgel reprodukált illusztrációk rendkívül emelik a mű becsét,
az egésznek művészi értéket adnak.

Ez a tizenkét kötet a legfényesebb magyar könyvek közé tartozik.

Ez a tizenkét hatalmas könyv arra való, hogy nemzetünk minden műveltjének tanítója
barátja, tanácsadója, minden uri háznak ékessége legyen.

A mű kiadására egyesült két könyvkiadó intézet bizalommal ajánlja, tehát nagy,
magyar vállalatát a nagy magyar közönségnek.

Franklin Társulat

magyar irodalmi intézet és könyvnyomda.

Révai Testvérek

irodalmi intézet részvénytársaság.

Előfizető gyűjtők szíveskedjenek a kiadóhivatalhoz fordulni.

Debreczen, 1899. nyomtatott Kutasi I, könyvnyomdájában.

IX. é.

D

Előfizetési árak:

Megje

Önk

Az ada
csurgó jöve
lenzék az e
legeseknek
A főváros
sem történ
állásáról m
józan mag
gat az obs
mely a po
állammal s
alól és kit
most már
kell leróni
jönnek a j
mindenhol
években, s
állapot els
nagy ered

Ez bi
ségü tünte
az adófi
mészete a
ellenzéki
nyira, hog
tagadását
meretes e
táció eller
az egyet
tető adófi
téka a m
gének.

A DEBR